

‘มหิตล’สร้างแบบจำลองประเมิน ‘เมลิออยด์’ทำเสียชีวิต8.9หมื่น/ปี

● **ผศ.นพ.ดิเรก** ลิ้มมธุรสกุล นักวิจัยคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล (มม.) กล่าวว่า จากที่ร่วมกับทีมนักวิจัยของมหิตล-ออกซ์ฟอร์ด ทำการศึกษาวิจัยอัตราการติดเชื้อและอัตราการเสียชีวิตด้วยโรคเมลิออยด์ทั่วโลก โดยการรวบรวมบันทึกการติดเชื้อเมลิออยด์ในคน สัตว์ และการพบเชื้อเมลิออยด์ในสิ่งแวดล้อมระหว่างปี พ.ศ.2453-2557 และใช้ฐานข้อมูลคุณสมบัติของดิน อุณหภูมิ และปริมาณฝนตกทั่วโลก เพื่อทำการสร้างแบบจำลองประเมินว่าเชื้อเมลิออยด์จะพบได้ที่ใดบ้างในโลก โดยงานวิจัยนี้ได้ถูกเผยแพร่ทางวารสารออนไลน์ "NatureMicrobiology" ในเครือวารสารระดับนานาชาติที่มีชื่อเสียงในด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และถูกอ้างอิงมากที่สุดแห่งหนึ่ง

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าทั่วโลกมีประชากรเสียชีวิตจากโรคเมลิออยด์ถึง 89,000 รายต่อปี เทียบเท่าโรคหัด ที่พบ 96,000 ราย และสูงกว่าโรคฉี่หนูที่มีการเสียชีวิต 50,000 ราย และโรคไข้เลือดออกที่ในแต่ละปีทั่วโลก มีเพียง 12,500 ราย เสียชีวิตมากกว่าโรคไข้เลือดออกราว 7 เท่า และยังพบด้วยว่าใน 45 ประเทศที่เมลิออยด์เป็นโรคประจำถิ่นและมีการเสียชีวิตสูงนั้น มีการรายงานการเกิดโรคที่ต่ำกว่าความเป็นจริง และอีก 34 ประเทศที่ประเมินว่ามีผู้ติดเชื้อ แต่ยังไม่เคยมีการรายงาน

"การวิจัยนี้คาดหวังว่าจะส่งผลให้ภาครัฐหรือหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขทั่วโลก ได้ประเมินและพัฒนาศักยภาพของห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา และให้ความรู้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการในประเทศของตนเอง เพื่อการวินิจฉัยและการรักษาที่ถูกต้อง และควรให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อป้องกันการติดเชื้อเมลิออยด์จากสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดอัตราการตายจากโรคนี้ได้" ผศ.นพ.ดิเรก กล่าว

โรคเมลิออยด์ เกิดจากเชื้อ Burkholderia pseudomallei เป็นเชื้อแบคทีเรียที่อาศัยอยู่ในดินและน้ำ สามารถก่อให้เกิดโรครุนแรงและมีอัตราการเสียชีวิตสูงในคนและสัตว์ เชื้อเข้าสู่ร่างกายทางผิวหนัง ทางการกิน หรือทางการหายใจ ส่วนการวินิจฉัยทางการแพทย์ค่อนข้างยาก เนื่องจากอาการผู้ป่วยมีความหลากหลาย การตรวจวินิจฉัยด้วยการตรวจน้ำเหลืองหรือชุดตรวจไม่มีความแม่นยำ การวินิจฉัยจำเป็นต้องใช้การเพาะเชื้อแบคทีเรียในห้องปฏิบัติการจากสิ่งส่งตรวจต่างๆ เช่น เลือด เสมหะ และ ปัสสาวะ และต้องการความชำนาญของเจ้าหน้าที่ ทางห้องปฏิบัติการในการระบุเชื้อให้ถูกต้อง อีกทั้งเชื้อเมลิออยด์ยังทนทานต่อยาต้านจุลชีพหลากหลายชนิดที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ซึ่งยาต้านจุลชีพที่ใช้ในการรักษาโรคเมลิออยด์จำเป็นต้องใช้ยาที่จำเพาะต่อโรคเท่านั้น